

Opinia do ustawy
o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy o prawie pomocy
w postępowaniu w sprawach cywilnych prowadzonym w państwach członkowskich
Unii Europejskiej oraz o prawie pomocy w celu ugodowego załatwienia sporu przed
wszczęciem takiego postępowania oraz ustawy
o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
(druk nr 1207)

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem ustawy jest wprowadzenie do Kodeksu postępowania cywilnego, do ustawy o prawie pomocy w postępowaniu w sprawach cywilnych prowadzonym w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz o prawie pomocy w celu ugodowego załatwienia sporu przed wszczęciem takiego postępowania oraz do ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów przepisów uzupełniających i wykonujących rozporządzenie Rady (WE) nr 4/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych (dalej – Rozporządzenie).

Konieczność wprowadzenia przepisów Rozporządzenia do istniejących przepisów Kodeksu postępowania cywilnego dotyczy wyłącznie sytuacji, w których wykonaniu podlegać będą orzeczenia, ugody sądowe lub dokumenty urzędowe pochodzące z państw członkowskich Unii Europejskiej będących stronami Protokołu o prawie właściwym dla zobowiązań alimentacyjnych z dnia 23 listopada 2007 r. (tzw. protokołu haskiego). Protokół ten wprowadził system automatycznej wykonalności orzeczeń, ugód, lub dokumentów urzędowych bez potrzeby stwierdzania wykonalności w państwie członkowskim, w którym ma zostać wszczęta egzekucja.

Zgodnie z nowymi przepisami akty te są tytułami egzekucyjnymi i podlegają wykonaniu w Polsce po nadaniu im klauzuli wykonalności. Klauzulę wykonalności będzie nadawał sąd rejonowy właściwości ogólnej dłużnika.

Ustawa wyodrębnia także przepisy dotyczące wniosku o uchylenie wyroku wydanego w sprawie alimentacyjnej. Wniosek taki ma prawo złożyć pozwany, jeżeli nie doręczono mu dokumentu wszczynającego postępowanie lub nie miał możliwości zakwestionowania zobowiązania alimentacyjnego z powodu działania siły wyższej.

Ponadto ustawa wskazuje sąd jako organ właściwy do zawieszenia postępowania egzekucyjnego z przyczyn przewidzianych w Rozporządzeniu. Przyczynami tymi są: złożenie wniosku o ponowne zbadanie orzeczenia oraz gdy wykonalność orzeczenia została zawieszona w państwie w którym orzeczenie wydano.

Rozporządzenie wchodzi w życie 18 czerwca 2011 r. i w tym samym dniu wejdzie w życie opiniowana ustawa.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa powstała na podstawie projektu rządowego. W toku prac legislacyjnych nie wniesiono poprawek o istotnym charakterze.

III. Uwagi szczegółowe

Ustawa nie wzbudza uwag o charakterze legislacyjnym, z wyjątkiem posługiwania się nie używanym w Kodeksie postępowania cywilnego pojęciem "sprawa alimentacyjna". Ponieważ pojęcie to ma charakter potoczny, wydaje się że właściwszym byłoby użycie funkcjonującego w Kodeksie pojęcia "sprawa o roszczenie alimentacyjne".

Ewentualna poprawka dotyczyłaby art. 1 - Tytułu X, art. 1144² §1, Tytułu VI, art. 1153¹⁰, oraz w art. 2, w art. 1a w ust. 1 i 2.

Ponadto należy zwrócić uwagę na zbyt późne uchwalenie ustawy w stosunku do sztywnej daty jej wejścia w życie. Przebieg procesu legislacyjnego, włączając to podpis Prezydenta, może uniemożliwić wejście ustawy w życie z właściwym *vacatio legis*.

Adam Niemczewski
wicedyrektor